

דברות קודש

מאת
נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת חיי שרה

נאמטא

כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה

או לעילוי נשמת

ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:

א.ש. אשדוד

0527627127

פרשת חיי שרה

שכתוב שם (פסוק ז) ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעולה. כי אברהם הוא חסד, ויצחק הוא גבורה. ולכך אמר יצחק לאברהם, הלא אבי אתה והיינו מדת החסד. והיכן היא הרחמנות שלך. והשיבו אברהם, הנני בני, פירש, עתה הנני במדת בני, פירוש באכזריות.

התורה הקדושה הקדימה הפסוק ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל, לפרשה של מציאת זיווג ליצחק אבינו. ועל פי דרך הפשט הוא כמו שכתב רש"י ש'בכל' עולה בגימטריא בן, ומאחר שהיה לו בן היה צריך להשיאו אשה.

ואולם לפי דברי הערוגת הבשם י"ל, שכמו שאברהם אבינו השלים עצמו גם במדת היראה, לכן גם כשחיפש זיווג לבנו יצחק שהיה ממדת הגבורה, חיפש זיווג שישלים אותו גם במדת החסד, כמו שרואים בהמשך הפרשה במה שכתוב

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל (בראשית כד א). וברש"י (שם) ברך את אברהם בכל - בכל עולה בגימטריא בן, ומאחר שהיה לו בן היה צריך להשיאו אשה.

בביאור דברי רש"י כותב זקה"ק בעל הערוגת הבשם זי"ע, שידוע מדתו של אברהם אבינו ע"ה היה מדת החסד, ועל כן עיקר עבודתו היה בבחינת אהבה. ומ"מ היה נכלל בו ג"כ מדת היראה, כדאמרו חז"ל (זוה"ק פקודי ח"ב רנז). בפרשת העקידה (שם כב ו) וילכו שניהם יחדיו, דהיה מתאחד במדת הגבורה שהוא מדתו של יצחק. והיינו דאמר ליה הקב"ה (שם פסוק יב) עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה. וזה כוונת הכתוב ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל, ופירש רש"י בכל עולה בגימטריא בן, כלומר, שהיה לו גם מדתו של יצחק שהיא מדת היראה.

ובדרך זה מבאר הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע (תורת המגיד) מה

קטנים בנים שלו, ואמר להם תדעו שאתם הגבורים אשר מעולם, וכל הבריות מחויבים להתייראות מכם, פעם אחת הלכו האריות הקטנים וראו בשער אחד מצוייר האיך שמשון הגבור הכה את הארי כשסע הגדי, וכשראו זאת, ספרו לאביהם בחרדה גדולה, ואמרו, מה זאת שאדם אחד יהרוג את הארי, והשיב להם אביהם אדרבה, מזה נודע גודל גבורתכם, שזה אירע פעם אחת בעולם שאדם אחד היה גבור מאוד ועשה פלא חוץ מהטבע להרוג את הארי, על כן מציירים אותו לחידוש ולפלא, וזהו שאמרו, כיון שכתוב בתורה צדקות ונדיבות שרה אמנו שהוא אמר קמח והיא אמרה סולת מכאן שאשה אחרת עיניה צרה באורחים.

הרי ששרה היתה מצויינת במדת החסד, וכשהביאה יצחק את רבקה אשתו האוהלה, מצא שהרי היא שרה אמנו, שגם היא היתה מצויינת במדת החסד, ולכן השתלם יצחק במידת החסד ע"י שנשא את רבקה לאשה.

מדי דברי בענין החסד ומדת הכנסת אורחים של האמהות, אזכיר מדת ההכנסת אורחים של זקנתי די

(בראשית כד טז) ויבאה יצחק האהלה שרה אמנו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמנו. וידוע מה שכתב רש"י (שם) האהלה שרה אמנו - ויביאה האהלה והרי היא שרה אמנו, כלומר ונעשית דוגמת שרה אמנו, שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האהל, ומשמתה פסקו, וכשבאת רבקה חזרו.

ויש לומר עוד בכוונת ויבאה יצחק האהלה, ויביאה האהלה והרי היא שרה אמנו, שרבקה היתה דוגמת שרה במדת החסד. שכמו ששרה היתה מצויינת במדת החסד שלה, כך גם רבקה היתה מצויינת במדת החסד.

והנה שרה אמנו היתה בעלת חסד, כדכתיב (שם יח ו) מהרי שלש סאים קמח סולת וגו', ואיתא בגמרא (בבא מציעא פז.) הוא אמר קמח, והיא אמרה סולת מכאן שהאשה עיניה צרה באורחים, והקשה מרן הבעש"ט זי"ע (בעש"ט עה"ת פרשת וירא בשם סי' כתר נהורא) הא להיפך הוא, כי היא אמרה סולת, וסולת היא במעלה יתירה.

ופירש הבעש"ט על פי משל, שהארי ציוה ואמר לגוריו אריות

אורחים, שאם היתה צריכה להשתמש עם כלים הרגילים, היתה מונעת עצמה מלארז כ"כ הרבה אורחים, שכוחותיה לא היו עומדות לה לשטוף כ"כ הרבה כלים, ובזכות הכלים החד פעמיים ארחה בנקל אורחים רבים.

באסטאנער רעביצין ע"ה אשת חבר זקיני כ"ק האדמו"ר רבי לוי יצחק זי"ע. זקנתי ע"ה היתה מהראשונות שהשתמשה בכלים יחד פעמיים, בביתה היו מתארחים הרבה אורחים, והיתה אומרת שהכלים חד פעמיים מקילים עליה לקיים מצות הכנסת

מתוך עריכת השולחן הטהור ליל שבת קודש פרשת חיי שרה תשפ"ב

ועל זה יש לקשר הסיפור של זקנתי ע"ה, שהיתה מגישה את האוכל באופן פשוט בכלים חד פעמיים, כדי שתוכל להרבות בהכנסת אורחים.

וא"כ לפי דברי האדמו"ר מויז'ניץ לונדון, יוצא שזה שאמרה שרה אימנו סולת היתה חסרון, שבגלל ענין זה לפעמים זה יגרום שתמנע עצמה מהכנסת אורחים, כשלא תוכל לתת באופן הכי נעלה.

ויש לומר שלכן הביא רש"י מה שאמרו חז"ל, שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האהל, ולכן אצל שרה שהכל היה בהנהגה על טבעית,

לאחר הטיש ניגש אלי אברך בשם הרב שלמה בראנסדארפער שליט"א (חתן הגה"צ אב"ד קאלוב שליט"א ונכד כ"ק אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א) והוסיף ואמר לי מה שאמר כ"ק אדמו"ר מויז'ניץ לונדון שליט"א, על המימרא של הבעל שם טוב שאמרנו.

ואמר האדמו"ר מויז'ניץ לונדון, שלפעמים הנשים על ידי שרצונן להגיש לאורחים מאכלים משובחים מסלתה ומשמנה, לפעמים זה גורם שזו היא הסיבה שעיניה צרה באורחים, כשהיא יודעת שלא תמיד היא יכולה להכין בהרחבה ובאופן נאה, ולכן היא מעדיפה שלא לארח אורחים.

ממילא היה לה יכולת תמיד לארח אורחים באופן הכי נעלה.

וכשיצחק לקח את רבקה לאשה, נמשך הנהגה זו העל טבעית גם אצל רבקה, ולכן גם אצל רבקה מדת הכנסת אורחים שלה היתה באופן הכי נעלה.

במשך הזמן לגרום למניעה בהכנסת אורחים, כשלא יהיה לה יכולת לתת בדרגא זו. וזו היתה מעלתה של זקינתי ע"ה שהגישה האוכל בכלים חד פעמיים, שעל ידי כן יהיה לה יכולת תמיד להרבות בהכנסת אורחים, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים.

אמנם מדה זו שייכת רק לאלו שזוכים להנהגה מעל דרך הטבע, אבל בדרך הטבע מדה זו לתת לאורחים באופן הכי נעלה יכול

יעזור השי"ת שנוכל לקיים מצות הכנסת אורחים באופן הכי נעלה בכל המובנים ועל ידי כן נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

הוספה בעת סעודת מלוה מלכה מוצש"ק חיי שרה תשפ"ב

כ"ק אאמו"ר זי"ע הכ"מ דיבר בקדשו בהאי פרושתן ופתח ואמר דאיתא בגמרא (בבא בתרא צא.) אותו היום שנפטר אברהם אבינו מן העולם עמדו כל גדולי אומות העולם בשורה ואמרו, אוי לו לעולם שאבד מנהיגו, ואוי לה לספינה שאבד קבריינטא.

והמהרש"א מדקדק על כפל הענין, ופירש בזה שהיה אברהם שלם במעלות השכליות ומדות, והיה מודיע לבריות מציאותו ברוך הוא, גם הורה להם דרך ישרה במידות,

והוא אשר ספרו בהספד מעלתו במעלות השכליות, אוי להם לעולם דהיינו הבריות שאבד מהם המורה להם על מנהיגו של עולם, שיש לעולם מנהיג ואין עולם נוהג כמנהגו, ועוד ספרו במעלות מידותיו אוי לה לספינה וכו' שדומה העולם הזה לספינה וכמו שאוי לה לספינה שאבד קברניטה המדריכה דרך ישרה שלא תכשל, כך אוי להם לבריות שאבד מהם מי שהיה מדריך להם דרך הישר במידות.

המושג בכל אשר לו (שם פסוק ב), שמשל בתורת רבו, שזה האמונה פשוטה שלימד אברהם לכל באי עולם, עתדה"ק עיי"ש.

וגם כל הניסיון שניסה אליעזר את רבקה אמנו ע"ה היה לראות אם היא מושלמת במידות טובות. והיינו שהיה דבוק בתורת רבו באמונה פשוטה בבורא עולם, ועבודת תיקון המידות, וזהו שהיה נקרא עבד משכיל, על שם שהיה שלם כאברהם רבו במעלות השכליות והמידות.

על מנת להאמין באמונה פשוטה ולסגל מדות טובות צריך להיות דבוק ברבי, כמו שהיה דבוק אליעזר ברבו אברהם, שכל עניינו היה ללמד את העולם אמונה פשוטה ותיקון המידות, כהמהרש"א דלעיל, כשמסתלק הרבי שממנו אפשר לקבל אמונה פשוטה ומדות טובות, על זה אומרים אוי לו לעולם שאבד מנהיגו ואוי לה לספינה שאבד קברניטא, שנסתמו מעיינות החכמה ואין ממי ללמוד ולקבל יותר ענייני אמונה ומדות.

דברים אלו אמר כ"ק אבי ז"ל תוך השנה של פטירת אביו כ"ק אאזמו"ר זי"ע, ואמר שזהו אכן

ובמדרש (בראשית רבה ס ב) איתא דאליעזר נקרא עבד משכיל (משלי יז ב), ואמר כ"ק אבי ז"ל דנוכל לומר דנקרא כך, על שם שהיה עבד אברהם והיה דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים (וימא כח:), וקלסתר פניו דומה לשל אברהם (בראשית רבה ס ז), וכמו שהיה אברהם אבינו ע"ה שלם במעלות השכליות והמידות כך גם אליעזר היה שלם במעלות השכליות והמידות ועל שם זה נקרא עבד משכיל.

הנה כתיב בפסוק ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם, ויאמר בת מי את וגו' (בראשית כד כב-כג). ובספר בית ישראל (גור, עמ' סב) מבאר פסוק זה, שהיה בטוח בזכות אמונה פשוטה שה' הצליח דרכו, וענה לתפילתו שבקש ועשה חסד וגו' (שם פסוק יב), ולכן נתן לרבקה אמנו ע"ה את הצמידים עוד לפני שידע מי היא, והאם היא ראויה ליצחק, ובזה שביקש ועשה חסד וגו' ואחרי זה נתן הצמידים עוד לפני ששאל בת מי היא, על ידי זה תיקן מה שפגם לפני כן באמונה פשוטה, כששאל את אברהם אולי לא תאבה האשה וגו' (שם פסוק ה) והתחזק באמונה פשוטה, וזהו מה שנאמר באליעזר

שמי שהוא מאמין באמונה שלימה שהבורא הוא בורא ומנהיג של כל העולם, אזי אינו כועס כשפוגעים בו, יען שהוא מאמין שהכל מאתו ית"ש, ושהאדם שפגע בו הוא רק שלוחו של מקום, ולכן אינו כועס.

כמו כן מי שהוא מאמין באמונה שלימה, אין לו נסיון בעניני צדקה וחסד, כי הוא מאמין שלה' הארץ ומלואה, וממילא הצדקה שהוא נותן, אין זה שהוא נותן ממון משלו, אלא שזה ממון שחנן אלקים את עבדיך, כמו שאיתא בחז"ל (אבות ג ז) תן לו משלו כי אתה ושלך שלו, ולכן אינו קשה בשבילו לתת את כספו לצדקה, משא"כ האדם שחושב שזה כספו שהגיע לו ביגיעת כפים, קשה לתת מכסף שלו לעניים. הרי נמצאינו למדים שאמונה ומדות הולכים בד בבד.

ההרגש לאחר הסתלקותו של כ"ק מרן אביו זצוק"ל. אותן הדברים אומרים אנחנו, כשאנו אוחזים תוך השנה של פטירת של כ"ק אאמו"ר זי"ע הכ"מ.

והוסיף כ"ק אבי ז"ל לפרש בזה מה שאמרו חז"ל (בראשית רבה ס ח) יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים, שעבדי אבות היו דבקים ברבותיהם וקבלו מהם אמונה ומדות, ויפה יותר לשמוע ולקבל מהם מה שראו, למדו וקבלו אצל האבות באמונה ומדות, יותר מלשמוע תורה מהבנים, שתורה בלי האמונה פשוטה והמידות טובות של האבות אין לה ערך, ולכן יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים.

ויש להוסיף על דברי כ"ק אבי ז"ל, שבאמת שתי ענינים אלו אמונה ועבודת המדות קשורים אלו באלו,

מתוך רעוא דרעוין שב"ק פרשת חיי שרה תשפ"ב

שב"ק פרשת וירא תשפ"ג

קידושיא רבא בצפרא דשבתא

ופירש רש"י טור מסכן היינו חרדל
הר דל עיין שם.

והנה שבא ללמד זכות על ישראל
שיצא לאור משפטם ושלא
יראה עמל בישראל חס וחלילה לזה
אמר טור מסכן, היינו הר דל דאמרו
חכמינו ז"ל (סוכה נב.) יצר הרע נדמה
להם כהר והיצר טוב נקרא מסכן
וחכמת המסכן בזויה (קהלת ט מז) וכיון
שגדול כח היצר הרע ונדמה כהר
והיצר טוב הוא מסכן אין להאשימם
על אשר לא זכרו את האיש המסכן
ולולי זאת היו מסגלים מעשים טובים
הרבה.

וזה הרמז שהאכיל אברהם אבינו
למלאכים שלשה לשונות
בחרדל, היינו הר דל שהזכר להם זה
שהיצר הרע נדמה כהר והיצר טוב
כמסכן ולזאת לא יקטרגו חס ושלום
על ישראל שלולי זאת שגדול כח
היצר הרע שנדמה כהר והיצר טוב

ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר
עשה ויתן לפניהם והוא עומד
עליהם תחת העץ ויאכלו (י"ח ח)

בספה"ק קדושת לוי מבאר למה
נתן אברהם למלאכים בשר
ולא דגים, והענין, משום שרצה אברהם
אבינו לזרו למלאכים במצות, ובבשר
יש הרבה מצות כגון שחיטה ומליחה
וניקור וכו', משא"כ בדגים אין שום
מצות. אבל לעתיד לבוא יהיה העיקר
הסעודה דגים, ולכך סעודת לעתיד
לבא נקראת סעודת לויתן.

ובתב"ז"ל: ואמרנו פירוש על מה
שאמרו חכמינו ז"ל (בבא מציעא
פא:) שאברהם אבינו עליו השלום האכיל
למלאכים שלשה לשונות בחרדל.
ונבאר על דרך שאמרו בגמרא במסכת
עירובין (נג:), רבי יוסי בר אסיין כי
הוי משתעי בלשון חכמה הוי אמר
קריבו לי שור משפט בטור מסכן,

ובלבתנו בדרכינו נראה לומר עוד טעם שלכן אנו נוהגים לאכול דגים בשבת, משום ששבת קודש הוא 'מעין עולם הבא', וכמו שיהיה לעתיד לבא שיתבטל היצה"ר אוי גם בשבת נחלש כח היצר הרע כעין מה שיהיה לעת"ל, ולכן אנו יכולים לאכול דגים בהעדר מלחמת היצר.

ובכלל באכילת דגים שאין בהכשירן מצות יש לומר משום שידוע מה שאיתא בספרים* שרוב נשמות הצדיקים מגולגלים בדגים, ולכן אין עבודת אכילתן כ"כ קשה כדי שיגיעו לתיקונן כי הם יותר מזוככים, משא"כ באכילת בשר שהוא מגושם יותר קשה לתקנו ולהעלותו, ולכן צריכים את כל המצות שעושים בהכשירן כדי שיהיה לו סיוע שיצליח לתקן מה דבעי*.

ויעזור השי"ת שנזכה שאכילתנו יהיה באופן הראוי, ונזכה לאכול מסעודת לויתן, כביאת גוא"צ בב"א.

כמסכן היו עובדים את השם יתברך כראוי וכנכון, עכ"ל"ק.

ונראה לומר בביאור הדברים על פי מה דאיתא בזוהר הק' (ח"ג רעב א) דשעת אכילה הוא שעת מלחמה, ולכן אנו צריכים לכל המצות השייכים לאכילה שהם יסייעו לנו במלחמה זו, ולכן האכיל אותם אברהם אבינו ג' לשונות בחרדל, לרמוז על ענין מלחמת היצר וכדלעיל.

אמנם לעתיד לבא שאז ישחט הקב"ה ליצר הרע אז יאכלו בסעודת לויתן דגים שאין מצוות בתיקוננו, משום שיתבטל מלחמת היצר ולא יצטרכו לסיוע של המצוות.

ב"ק אאזמו"ר זי"ע אמר פעם טעם לאכילת דגים בשבת משום שדג' בגימטריא שבע שמרמוז על שבת קודש.

א. ראה מגלה עמוקות פר' ואתחנן אופן נ"ב; בני יששכר מאמרי חודש סיון מאמר ה'.
ב. ובענין זה איתא בספה"ק ישמח משה בפרשתן וזל"ק: שאלני מורי הצדיק וקדוש מהרי"י מלובלין זלה"ה מאי טעמא לא נזכר בתורה"ק בסעודת המלאכים דגים... והשבתי לפי שיעקר הסעודה להעלות ניצוצות ולתקן גלגולים, והנה איתא בכתבי האר"י דרוב צדיקים מגולגלים בדגים, והיינו ודאי צדיקים קטנים, אבל הצדיקים הגדולים אין צריכים לשום תיקון, ואז בימי אברהם לא היו רק הצדיקים הגדולים הנזכרים בתורה. וקלסיה מאוד.

רעוא דרעוין

אברהם, כי הבן הוא גנוז בכח האב והנה במוחו של אברהם היה שורש וכלל מכל כנסת ישראל וזרע אברהם הבאים אחריו כל דור ודור עד עקבא דמשיחא, ואם כן כשעשה איזה מצוה עשה עם כל הכוחות שלו ועם כל הענפים העתידים להתפשט ממנו, וזוה הגיע טובה לבניו, כיון דהוא קיים כל המצות וכל מצות דרבנן והדקדוקי מצות ואפילו עירובי תבשילין אם כן כשעשה בשם כל ישראל היה עבודה דרבים אשר כל אחד מישראל קיים כל התרי"ג מצות בכח, ועוד נצמח טובה מזה העבדות שעשה דרך סלולה לזרעו אחריו שיוכלו להשיג שכליות המצות ולקיים אותם מחמת שכבר קיימו אותם פעם אחת בכח בצוותא עם אברהם אבינו אשר בקל כל אחד מישראל יכול להוציא הדבר מכח אל הפועל ולקיים המצוה בפועל ממש כיון שהשער הוא פתוח מימות אברהם.

ובזה יש ליישב פירוש מה שאמרו חכמינו ז"ל (תנא דבי אליהו רבה, כה) חייב כל אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אברהם יצחק ויעקב, דלכאורה הוא תמוה האיך יכול כל אדם לבוא למדרגה והשגה של

כי ידעתינו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו (בראשית יח יט).

בספה"ק קדושת לוי מבאר הפסוק 'כי ידעתינו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו', שפירוש הענין כך הוא, דשורש הדבר דהכתוב מספר צדקתו של אברהם. והנה כל העבדות של אברהם שעשה ועבד את השם באהבה ובשכל גדול הכל היה מעט בעיניו ולא היו נחשבים לו נגד טובות השם והנסים שנעשה עמו, ולכך לא היה די בעיניו ואמר בלבו אף אם אתקן את עצמי בכל מיני עשיות ועובדות טובות מה אני, גלל כן התיישב את עצמו שאין זה מספיק מה שאני לבדי מקיים את המצות בשכל גדול, רק הכנים עוד כוונה אחרת במחשבתו כשהיה מקיים איזה מצוה לעשותו בשם כל ישראל.

דהנה כל ישראל היו כלולים במחשבתו ובמוחו של

דבריו הקדושים, הם נר רגלינו בענין חינוך הילדים, שלא די בזה שהאב רק מחנך את ילדיו, אלא שכל האופן של קיום מצותיו של האב צריך להיות באופן של 'לנו ולבנינו עד עולם לעשות', היינו שיקיים המצות באופן שינחיל מורשתו לדורותיו אחריו, שע"י שהאב מקיים המצות באופן הראוי ובהתלהבות, וכן שהוא עצמו עוסק בתורה, אזי כשהבנים רואים בן הם עצמם מתחנכים לכך, שהם עושים כמעשה אביהם. ולא כמו שיש אנשים שהם עצמם מתנהגים כאוות נפשם אך רוצים שבניהם יהיו ת"ח ועובדי ה'.

הן ידוע מה שאמר הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע על מה שכולם עובדים למחיתם כדי שיהיה להם כסף להשקיע בחינוך הילדים ויזכו לגדל בן תלמיד חכם וירא שמים, וכשהילדים האלו נהיו גדולים גם הם עושים מה שראו אצל אביהם, שהם עובדים למחיתם כדי שיהיה להם כסף להשקיע בחינוך הילדים ויזכו לגדל בן תלמיד חכם וירא שמים, ואמר החידושי הרי"ם 'אני מחכה לראות את אותו הילד שכבר כמה דורות משקיעים עבורו כ"כ ממוז ויזע איך שהוא גדל בתורה.

אברהם שהוא מרכבה לימין חסדו יתברך, אבל באמת אין הכוונה להגיע למעשה אברהם עצמו רק למעשיו של אותו אדם עצמו כשהיה בשורש של אברהם כיון דכל אדם עשה כבר כל המצות בכוחו של אברהם ואם בן אינו צריך רק לשוב לשורשו ולכוחו של אברהם ולהוציא הדבר מכה אל הפועל ואז יוכל להשיג זה הבחינה של עשייה כמו שהיה בכחו של אברהם. וזה שאמר למעשי אברהם, רצה לומר כמו שכתבתי לעיל כשהיה העשייה בכוחו של אברהם.

וזה שאמר הכתוב כי ידעתיו, מלשון אהבה, רצה לומר אני אוהב אותו והתחיל לספר בשבח ומעלת אברהם בקיום מצותיו. וזה שאמר למען, רצה לומר עבור אשר יצוה, רצה לומר לשון צוותא וחבור אשר יכוין לחבר בעשותו איזה מצוה אינו עושה אותו הוא לבדו רק את בניו ואת ביתו אחריו, רצה לומר שהוא עושה עם כל יוצאי חלציו וזרעו הבאים אחריו. וזהו שאמרו ושמרו דרך ה', לשון עבר, רצה לומר שנחשב כאילו שמרו כבר דרך השם כיון שכבר קיימו כל המצות וגם עשה דרך לבניו שיהיה להם קל אחר כך לעשות צדקה ומשפט, עבל"ק.

בן האמה הזאת עם בני עם יצחק. והטעם ששילחה אותם מביתה, אף דביתו של אברהם אבינו היה פתוח לכל, מ"מ משום שהתבוננה על העתיד להיות, ונוהרה מתחילה טרם שיארע דבר. וכיון שראתה שע"י שישמעאל מצחק עם יצחק בנה, אף דכעת אינו היוק הניכר, אמנם לכסוף עלול הוא להזיק לעתידו הרוחני, לכן הרחיקם מביתה. וללמדך זהירותה של שרה אמנו ומעלתה שהביטה והשקיפה למרחוק, והתבוננה בתוצאות שעלולים לבוא בעתיד.

ומאידך גיסא, כאשתו של לוט מצינו שנהגה בהיפך, כדכתיב בה (שם י"ב) 'ותבט אשתו מאחריו', שטחו עיניה מלהביט ולראות במעשה ובתועלת שעתיד לצאת הימנו, ולא נתנה עיניה אלא בהוה, וללא התבוננות וראיה למרחוק. והוה הכוונה 'ותבט אשתו מאחריו', שהביטה רק במה שמאחוריה, כלומר במה שהיה, בעבר ובהוה ותו לא, ולא התבוננה מה יהא בסופה, ועי"ז נענשה ונעשית נציב מלח.

כ"ק אאזמו"ר זי"ע אמר שדברים אלו הוא לימוד גדול בחינוך הילדים על גדל הזהירות שצריך

הדרך הנכונה לחנך הילדים, הוא ע"י שהאב עצמו משמש דוגמא בלימוד התורה ותפילה בכוונה, ורק כך נוכל לזכות שנוכה לילדים יראים ושלמים שילכו בעקבי הצאן דרך אביהם בתורה ותפילה.

והנה בשבוע הבעל"ט (כ"ב מרחשון) יחול יומא דהילולא קדישא של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע, והוא ז"ל ביאר הפסוק 'כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת אחריו' שבאומרו 'אחריו' הורנו שצריך לגדל בניו באופן כזה, שאפילו כשאינו רואהו, כשהוא שלא בפניו, ג"כ 'ישמרו דרך ה', ומביא מאביו הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע שביאר הפסוק (דברים י"א) 'ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך', שגם כשאתה בדרך ידברו בם.

כ"ק אאזמו"ר זי"ע אמר שיש להתבונן בפרשה זו שאנו למדים על דרכם של שתי נשים, האחת, שרה אמנו, והשניה להבדיל, אשתו של לוט. והנה בשרה כתיב (בראשית כא ט"ו) ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק. ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש

הוא הקדוש, טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה. ולכן אמר הקב"ה ללוט (בראשית י"ז) 'אל תביט אחריד', שאינך זוכה להנצל משום הדורות שיקומו מאחריי, אבל אשת לוט חשב שבזכות זו תינצל וזה מה שנאמר "ותבט אשתו מאחריי", ע"כ.

ולכאורה דבריו הק' בביאור תיבת 'מאחריי' המה בכונה הפוכה ממה שביאר זקני 'ותבט אשתו מאחריי', שהביטה רק במה שמאחוריה, כלומר במה שהיה, בעבר ובהווה, ולא התבוננה מה יהא בסופה.

ויש לומר שיש שתי אופנים איך להסתכל על הדורות שבאים אחריו, יש דרך אחת שהאדם מסתכל על העתיד לבוא ומסגל את כל מעשיו באופן שיהיה תועלת לדורות הבאים אחריו. וזו היתה דרכה של שרה אמנו שהיתה לה דאגה בשביל העתיד של בנה יצחק.

אמנם יש דרך אחרת והוא שהאדם רק חושב לעצמו, וכל התועלת של הדורות הבאים אחריו הוא רוצה להשתמש לצרכיו, היינו שהוא רוצה ילדים טובים והגונים לא בשביל התכלית הנרצה שיזכה להקים דורות

להתבונן בדבר היטב, ולהרחיק את הילדים מכל דבר שהוא רק חשש היוק ברוחניות עוד במרם תבוא הרעה.

בהתבונני בדבריו של כ"ק אאזמו"ר זי"ע, ראיתי מה שכתב זקני בספרו פנים יפות על הפסוק 'ותבט אשתו מאחריי' ומפרש רש"י אחריו של לוט. ומבאר הבעל הפלאה דאף דהיה מקום שינצל לוט בזכות עצמו כמו שאמרו חז"ל (ב"ק לה:): דמה שאמרה תורה (דברים כ ט) אל תצר את מואב, וכן בבני עמון, משום שתי פרידות טובות רות המואביה ונעמה העמונית שעתיד לצאת מהם, א"כ כ"ש שינצל לוט בזכות השתי פרידות טובות הנ"ל שעתיד לצאת ממנו.

ומבאר דהענין הוא כמו שכתב רש"י בפרשת קורח (במדבר טו ז) וקרה שפקח היה מה ראה לשמות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, אמר, בשבילו אני נמלט, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, אמר, אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה, ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה'

אידן בכל הליכותינו, וכך רואים הבנים איך שאביהם הינו איש נעלה וכל הליכותיו הינם ע"פ תורה וחסידות, אזי הם עצמם חפצים לגדול כך.

ובן בחינוך הבנים גופא צריך להיות בזה כוונה טהורה למען יעמיד בנים ובני בנים עוסקים בתומ"צ והולכים בדרך השם ועושים רצונו, ולא שח"ו יהיה לו שם טוב שיש לו בנים טובים, וכך נוכל לראות בע"ה דורות ישרים ומבורכים.

של עובדי ה', אלא כדי שיוכל להתגאות בזה שהקים דור יפה וכיוצ"ב. וזו היתה דרכה של אשת לוט שרצתה להציל עצמה בכוח הדורות שיקומו אחריה.

וזה עלינו לדעת נאמנה, שאם חפצים אנו שבנינו יהיו כנטיעים מגודלים תלמידי חכמים וחסידים, עלינו מוטלת החובה ללמוד בעצמנו כדבעי ולקבוע עיתים לתורה ולקיים המצוות בשמחה והתלהבות ובכלל להיות הערליכער

שהוא עתיד לעשות, לפי שהיו מלאכי השרת מקמרגים ואומרים, רכונו של עולם, מי שעתיד זרעו להמות בניך בצמא אתה מעלה לו באר, והוא משיבם, עכשיו מה הוא, צדיק או רשע, אמרו לו צדיק, אמר להם, לפי מעשיו של עכשיו אני דנו, וזהו באשר הוא שם.

בתיבות אלו מונח יסוד איתן בענין האמונה ובטחון, שהרי אנו רואים מה שכתב רש"י לבאר 'ותשב מנגד', שישמעאל היה קרוב מאוד למות, ובכל זאת ישמעאל הרי נשאר בחיים ונהיה לגוי גדול, וגרם לסבל

ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השיחם. ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה כמות הילד ותשב מנגד ותשא את קולה ותבך. וישמע אלוקים את קול הנער וגו' באשר הוא שם. קומי שאי את הנער והחזיקי את ירך בו כי לגוי גדול אשימנו. ויפקח אלוקים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער (שם כא טו-טז). ומפרש רש"י, ותשב מנגד - כיון שקרב למות, הוסיפה להתרחק. באשר הוא שם - לפי מעשים שהוא עושה עכשיו הוא גדון, ולא לפי מה

שבאמת הישועה כבר היתה מזומנת רק נעלמה ממנה, וע"י התפילה התגלה הישועה שהיתה מוכנה מקודם. כמו כן הרבה פעמים שהישועה כבר קרובה לבוא, רק בעת צרה היא בהעלם, וכשהודי מתפלל מתגלה הישועה שהיתה מכבר.

ויש לומר שלכן קורים קריאה זו ביום הראשון של ראש השנה, להראות על גודל כח התפילה ביום גדול וקדוש זה.

ויעזור השי"ת שנוכה שיתקבלו תפילתנו לרחמים לרצון ועי"ז נוכה לישועות ורחמים וחסדים, ושנוכה לדורות ישרים מבורכים, עדי נוכה לביאת גוא"צ בב"א.

גדול לכלל ישראל ועד היום אנו סובלים ממנו. והכל בזכות התפילה של ישמעאל, שהיה עליו קמרון גדול כמ"ש רש"י, ובכל זאת שמע הקב"ה תפילתו באשר הוא שם.

ועל אחת כמה וכמה מידה טובה מרובה, שיהודי ח"ו שנמצא במצב שחרב חדה מונח על צוארו, והוא נמצא במצב של יאוש, עליו לדעת שאל יתייאש מן הרחמים, כי תפילתו של יהודי בוקעת רקיעים, שאם תפילתו של ישמעאל התקבלה, על אחת כמה וכמה תפילה של יהודי שיכולה להתקבל.

ואנו רואים שאח"כ 'ויפקה אלוקים את עיניה ותרא באר מים'

הוצאות הגליון נדבת

ידידנו הר"ד **משולם פייש הלוי הורביץ** הי"ו
לרגל השמחה השדויה במעונו בהולדת בנו למזל"ט

שמחת ה'שלום זכר' יתקיים בשב"ק זו פר' חיי שדה
בביתו רח' הרב צדקה 7/3

יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים
ולהכניסו בביתו של אברהם אבינו בעיתו ובזמנו, ולרוות רוב נחת
ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח בריות גופא ונהודא מעליא